

Jaarstukken 2022

Gemeente
Hengelo

7.3 Toelichtingen

7.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 14 april 2021 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

7.3.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar zijn in acht genomen als die bij het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. Winsten worden opgenomen als zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het besluit tot toekenning aan het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De eindresultaten van de vastgestelde grondexploitaties worden verrekend met de algemene reserve grondexploitatie. De verrekening is in de meerjarenraming gefaseerd in het jaar dat verwacht wordt dat de grondexploitatie kan worden afgesloten. In enkele gevallen vindt er een tussentijdse verrekening plaats. Een tussentijdse verrekening kan alleen plaatsvinden, wanneer er aan onderstaande regels wordt voldaan:

- Verliezen zullen worden genomen in het jaar waarin deze tot uitdrukking komen (onafwendbaar zijn). Voor deze negatieve complexen wordt een voorziening gevormd tegen contante waarde;
- Tussentijdse winst dient genomen te worden conform de Percentage of completion (Poc) methode. Naar rato van gerealiseerde kosten en opbrengsten wordt de winst genomen. Dit conform de spelregeld zoals opgenomen in de notitie grond exploitaties van de commissie BBV.

De balans geeft de stand van zaken weer voor wat betreft de omvang en samenstelling van het vermogen, zowel per balansdatum alsmede de cijfers van de balans van het vorige begrotingsjaar (artikel 30 BBV). De balans bestaat uit Activa en Passiva.

Activa wordt onderscheiden in vaste en vlottende activa, al naar gelang zij zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente al dan niet duurzaam te dienen. Passiva wordt onderscheiden in vast en vlottend.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende verlofaanspraken. Vakantiedagen en verlofsaldi leiden in principe niet tot een uitbetaling, tenzij medewerkers uit dienst gaan.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering is in de jaarrekening de algemene uitkering opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeente afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid en volledigheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. Conform de uitspraak van de commissie BBV is in de jaarrekening het uitgekeerde bedrag opgenomen en is er geen schatting opgenomen van nog te ontvangen eigen bijdragen.

Bedragen opgenomen in financiële tabellen zijn x € 1.000. Bij de tekstuele toelichting op de balans is de afronding gedaan tot miljoenen euro's, tenzij anders is aangegeven.

Vaste Activa

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa (artikel 33 BBV).

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn, evenals materiële vaste activa, niet financieel van aard. Ze zijn niet tastbaar, in tegenstelling tot materiële vaste activa. Alle activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (artikel 63 BBV), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (incl. de betaalde boeterente) worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven. Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden volledig afgeschreven in maximaal 5 jaar.

Voor bijdragen aan de activa in eigendom van derden, bedoeld in artikel 34, onderdeel c, is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt. Deze worden gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdrage verminderd met de afschrijvingen. Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven als was het actief waarvoor de bijdrage wordt verstrekt in bezit van de gemeente.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa (inclusief Software) zijn te onderscheiden in:

- Investerings met een economisch nut (het is verhandelbaar / kan opbrengst genereren);
- Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut (artikel 35 BBV).

Activa met een economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen

die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Tevens zijn de uit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

Activa in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De "verordening op het Financiële beleid en beheer van de gemeente Hengelo" is in 2021 vernieuwd en in de "Nota investerings- en activeringsbeleid 2017" zijn de regels omtrent waarderen en afschrijven van activa nader vastgelegd.

In beginsel wordt lineair afgeschreven. Slechts in incidentele gevallen wordt een afwijkende afschrijvingsmethode gekozen, bijvoorbeeld omdat wet- en regelgeving dit voorschrijft of om fluctuaties in tarieven te voorkomen. Afschrijvingen geschieden op basis van een bestendige gedragslijn en zijn onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen (percentages) zijn:

Soort actief	Afschrijving
Onderzoek en ontwikkeling	20,0%
Grond	0,0%
Riolering	2 - 3,3%
Openbare verlichting	4,0%
Wegen	3,3%
Parkeerapparatuur	6,67 - 10,0%
Gebouwen	2,5%
Vervoermiddelen	10 - 12,5%
Soft- en hardware	16,6 - 33,3%

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde (onderhouds)voorziening gebracht.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van de eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Indien de gronden in eeuwigdurende erfpacht zijn uitgegeven vindt waardering tegen registratiewaarde plaats.

Financiële vaste activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd van langer dan één jaar worden onder de financiële vaste activa opgenomen. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar behoren tot de vlottende activa.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten). De verstrekte leningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde bestaande uit de initiële verstrekking verminderd met de jaarlijkse aflossingen. Indien nodig heeft afwaardering wegens duurzame waardeverminderingen plaatsgevonden. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde van de leningen in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn

gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de deelneming duurzaam lager is dan de verkrijgingsprijs zal er een voorziening worden getroffen voor de waarde vermindering tot marktwaarde.

Flottende activa

Onder de vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, de liquide middelen en de overlopende activa (Artikel 37 BBV).

Voorraden

De grond- en hulpstoffen zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, worden vermeerderd met de toegerekende algemene beheerskosten (inclusief rente) en verminderd met de gerealiseerde verkopen. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs, vindt waardering plaats tegen deze lagere marktwaarde.

De onderhanden werken incl. de bouwgronden in exploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs vermeerderd met de vervaardigingskosten verminderd met de opbrengsten wegens gerealiseerde verkopen en ontvangen (rijks)subsidies, dan wel de lagere marktwaarde.

Voor verwachte incourantheid van de voorraad of voor verwachte verliezen op grondexploitatie is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening is bepaald op de contante waarde van de voorraad.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien is voldaan aan de volgende voorwaarden, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijs. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen verkrijgingsprijs opgenomen. Kas- en Banksaldi worden daarbij afzonderlijk opgenomen.

Vaste passiva

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer (Artikel 41 BBV).

Eigen vermogen

Het eigen vermogen kent geen eigenstandige waardering. Feitelijk vormt het eigen vermogen de resultante van alle overige in de balans opgenomen posten, die wel een eigenstandige waardering kennen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders (op basis van actuariële berekeningen) is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd, o.a. o.v.v. gehanteerde rekenrente.

De voorzieningen ter egalisering van kosten stelen op een actuele meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is het beleid ter zake nader uiteengezet.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan de reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar en de overlopende passiva.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar worden gesplitst in kasgeldleningen, bank- en giroaldi alsmede in overige schulden. De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

Overlopende passiva zijn verplichtingen jegens een derde om op een bepaalde manier te handelen of presteren. Deze worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De Verplichting is in het begrotingsjaar opgebouwd en komt in een volgend begrotingsjaar tot betaling. Hieronder vallen ook van overheidswege ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Aan de passiefzijde van de balans worden buiten de balanstelling opgenomen het bedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen een borgstelling of garantstelling is verstrekt (Artikel 50 BBV).

Borgstelling

Bij een borgstelling wordt altijd waarborg voor een bepaald bedrag verleend. Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Garantstelling

Bij een garantstelling kan in principe ook een garantstelling worden gedaan zonder een maximumbedrag.

Overige niet uit de balans blijkende verplichtingen

Hier wordt melding gemaakt van de financiële verplichtingen waarbij de gemeente Hengelo voor een aantal toekomstige jaren is verbonden, voor zover dit niet blijkt uit de balans.

Overige gegevens

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt.

7.3.3 Toelichting op de balans

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2022:

Immateriële vaste activa	Boek- waarde 01-01-2022	Invest.	Des- invest.	Bijdr.	Afwaard.	Afschr.	Boek- waarde 31-12-2022
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en saldo van agio en disagio	373	-	-	-	-	25	348
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	-	-	-	-	-	-
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3.192	276	-	-	1.260	28	2.180
Totaal immateriële vaste activa	3.565	276	-	-	1.260	53	2.528

De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en saldo van agio en disagio betreft het disagio op de lening van de Deutsche Bank AG. De lening werd in 2011 verstrekt tegen een koers van 95,583%, een disagio van € 622.050. Dit disagio wordt, gekoppeld aan de looptijd van de lening afgeschreven met € 25.000 per jaar. De lening loopt af in 2036.

De afwaardering van € 1,2 miljoen betreft de afwaardering van de bijdrage aan activa in eigendom van derden (in dit geval Stichting Vrienden van BOEi). De gemeente heeft een bijdrage verstrekt aan de huisvesting van Oyfo in het Hazemeijer complex. Deze bijdrage was in totaal € 2,7 miljoen, bestaande uit 2 delen; Stichting Vrienden van BOEi (€ 1,2 miljoen) en Oyfo (€ 1,5 miljoen). In 2022 heeft de afrekening van deze subsidie plaatsgevonden ad. € 0,3 miljoen. Het BBV vereist dat de afschrijvingstermijn van Bijdragen aan activa in eigendom van derden gelijk is aan de afschrijvingstermijn van de ontvangende partij. Afstemming met beide partijen laat zien dat Stichting Vrienden van BOEi het totale bedrag als voordeel in de jaarstukken heeft verwerkt. Oyfo schrijft het bedrag in 10 jaar af. Om aan het BBV te voldoen is de bijdrage aan Stichting Vrienden van BOEi afgewaardeerd. Dit veroorzaakt een incidenteel nadeel en een structureel voordeel. Daarnaast dient de komende jaren het deel van Oyfo sneller te worden afgeschreven (10 jaar) dan begroot (25 jaar). Dit zal een structureel nadeel veroorzaken. De structurele effecten worden opgenomen in de Zomernota 2023-2027.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen: (zie volgende bladzijde). De belangrijkste mutaties betreffen:

Desinvesteringen : betreffen met name € 0,4 miljoen verkoop gronden.

Bijdragen: de bijdragen (van derden) betreffen voornamelijk onder:

- *Economisch nut: € 3,4 miljoen*
- € 3,0 miljoen bijdragen uit voorziening rioolrenovatie
- € 0,1 miljoen bijdrage uit EU subsidie Project Coördinatie CEF Haven

- *Maatschappelijk nut: € 5,6 miljoen*
- € 2,2 miljoen subsidie Provincie en voorziening rioolrenovatie, Project Uitvoeringskrediet Marktpluin
- € 1,7 miljoen subsidie Provincie en voorziening rioolrenovatie, Project Uitvoering Deldenerstraat, deel Tuindorpstraat-Langestraat
- € 0,3 miljoen voorziening rioolrenovatie Project Uitvoering Anthoniusstraat-Karelstraat
- € 0,2 miljoen subsidie Provincie, Project Verkeersregelininstallaties 2022

Afwaarderingen: er hebben geen afwaarderingen plaatsgevonden.

Afschrijvingen: betreft de reguliere afschrijving (± € 10,4 miljoen).

Op de boekwaarde van materiële vaste activa "Gronden en terreinen met economisch nut" wordt de Voorziening "Voormalige Niet in exploitatie genomen bouwgronden" in mindering gebracht. Dit betreffen conform het BBV de strategische gronden. De kolom "Boekwaarde" is exclusief de genoemde voorziening, de kolom "Balanswaarde" is inclusief de voorziening. De voorziening bedraagt ultimo 2022 € 13,2 miljoen.

Daarnaast heeft er een herrubricering plaatsgevonden van € 1,6 miljoen betreffende de ondergrond van de parkeergarage Thiemsbrug i.v.m. de afloop van de erfpacht. Deze is omgezet in een huurovereenkomst waardoor deze conform het BBV moet worden verantwoord onder de voorraden in plaats van de MVA.

De voorziening en de balanswaarde zijn in aparte kolommen zichtbaar gemaakt.

Materiële vaste activa	Balans- waarde 31-12-2021	Boek- waarde 31-12-2021	Herrubri- cing	Balans- waarde 01-01-2022	Boek- waarde 01-01-2022	Invest.	Des- invest.	Bijdr.	Afwaar- dering	Afschr.	Boek- waarde 31-12-2022	Voor- ziening	Balans- waarde 31-12-2022
M.V.A. met economisch nut:	197.463	210.717	-29	197.434	210.688	5.358	144	72	-	8.610	207.220	13.272	193.948
Gronden en terreinen	38.273	51.527	-11	38.262	51.516	112	87	-	-	-	51.541	13.272	38.269
Woonruimten	14	14	14	28	28	-	-	-	-	2	26	-	26
Bedrijfsgebouwen	124.135	124.135	-	124.135	124.135	818	-	1	-	4.378	120.574	-	120.574
Grond, weg en waterbouwkundige werken	906	906	-	906	906	300	-	-	-	123	1.083	-	1.083
Vervoermiddelen	71	70	-	71	70	-	-	-	-	23	47	-	47
Machines, apparaten en installaties	21.457	21.457	-	21.457	21.457	3.563	-	13	-	3.009	21.998	-	21.998
Ov. materiële vaste activa	12.607	12.607	-32	12.575	12.575	565	57	58	-	1.075	11.950	-	11.950
M.V.A. met econ. nut door heffingen:	34.737	34.737	-	34.737	34.737	3.710	33	3.376	-	761	34.277	-	34.277
Gronden en terreinen	361	361	-	361	361	-	-	-	-	-	361	-	361
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	796	796	-	796	796	-	-	-	-	26	770	-	770
Grond, weg en waterbouwkundige werken	32.667	32.667	-	32.667	32.667	3.554	-	3.220	-	585	32.416	-	32.416
Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	880	880	-	880	880	156	-	156	-	150	730	-	730
Ov. materiële vaste activa	33	33	-	33	33	-	33	-	-	-	-	-	-
M.V.A. met econ. nut in erfpacht:	20.234	20.234	-1.602	18.632	18.632	-	246	-	-	-	18.386	-	18.386
M.V.A. met maatschappelijk nut:	30.201	30.201	-	30.201	30.201	12.019	-	5.640	-	1.006	35.575	-	35.575
Waarvan voor 1 januari 2017	9.874	9.874	-	9.874	9.874	-	-	536	-	-	9.338	-	9.338
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grond, weg en waterbouwkundige werken	22.178	22.178	-	22.178	22.178	9.694	-	5.351	-	677	25.844	-	25.844
Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	6.875	6.875	-	6.875	6.875	2.153	-	288	-	269	8.471	-	8.471
Ov. materiële vaste activa	1.148	1.148	-	1.148	1.148	172	-	-	-	60	1.260	-	1.260
Totaal	282.635	295.889	-1.631	281.004	294.258	21.087	423	9.088	-	10.377	295.458	13.272	282.186

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit kapitaalverstrekkingen en leningen. De afname van deze activa met € 17,8 miljoen is het gevolg van aflossingen en afschrijvingen.

De gemeentelijke deelnemingen bestaan uit aandelen in:

- BNG Bank € 436.215
- Twente Milieu N.V. € 154.285
- Warmtebedrijf Hengelo € 90.000
- Enexis N.V. € 40.840

De kapitaalverstrekking aan de gemeenschappelijke regeling betreffen de inleggelden in de Stadsbank Oost Nederland.

Het bedrag aan uitgezette leningen aan woningbouwcorporaties van € 252 miljoen betreft leningen aan de Hengelose woningcorporatie Welbions. De leningen zijn voor 100% bestemd voor investeringen in de sociale huisvesting en zijn als zodanig "staatssteunproof". Leningen aan woningbouwcorporaties werden verstrekt tegen de leningsvoorwaarden waartegen de gemeente de lening afsluit, vermeerderd met een opslag van 0,065%. Naast de reguliere aflossing zijn een 2-tal leningen afgelost met een waarde van € 15 miljoen.

De leningen worden gedekt door een recht van eerste hypotheek, gevestigd ten gunste van de gemeente. De overwaarde van deze hypotheek is in overeenstemming gebracht met de WSW-norm (200% van de WOZ-waarde van de woningen).

Onder leningen aan Deelnemingen zijn de leningen aan Warmtenetwerk Hengelo BV (€ 1 miljoen) en Warmtebedrijf Hengelo BV (€ 1,11 miljoen) opgenomen. De terugbetaling van de twee achtergestelde leningen is afhankelijk van de toekomstige resultaten van de opgerichte B.V.'s. De toekomstige resultaten van beide BV's zijn onvoldoende om op korte termijn aflossingen op de geldleningen te verwachten. Beide leningen zijn volledig in de voorziening oninbaar opgenomen.

Het bedrag in de voorziening onder Deelnemingen en Overige langlopende geldleningen is € 3,6 miljoen. Hiervan betreft € 2 miljoen de achtergestelde leningen aan beide warmtebedrijven in Hengelo. Een bedrag van € 0,4 miljoen heeft betrekking op BBZ-kredieten en € 0,5 miljoen op WTC, waarvan de raad heeft bepaald, dat deze voorlopig niet geïnd gaat worden. Overige leningen: € 0,7 miljoen overige leningen. De voorziening wordt bepaald op basis van de financiële positie van de leningnemer, gebaseerd op ontvangen jaarstukken, kengetallen en op basis van informatie van de organisatie zelf, de accounthouder of de financiële administratie m.b.t. betalingsgedrag. De hypotheekverstrekking aan (ex-)ambtenaren is een aflopende regeling. Er wordt wel afgelost. Er kunnen geen nieuwe leningen meer verstrekt worden. Bruto staat nog € 2,9 miljoen uit. Onder aftrek van door deelnemers gestorte spaarbedragen vorderen we nog € 2,8 miljoen.

De overige financiële vaste activa zijn als volgt te specificeren:

Het saldo uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of langer bestaat uit een bijdrage aan de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVN) voor het verstrekken van startersleningen.

Financiële vaste activa	Balans- waarde 01-01-2022	Boek- waarde 01-01-2022	Invest.	Des- invest.	Afwaard.	Afschr./ aflos.	Boek- waarde 31-12-2022	Voor- ziening	Balans- waarde 31-12-2022
Kapitaalverstrekingen aan:									
- Deelnemingen	722	722	-	-	-	-	722	-	722
- Gemeenschappelijke regelingen	129	129	-	-	-	-	129	-	129
Kapitaalverstrekingen aan:	851	851	-	-	-	-	851	-	851
Leningen aan:									
- Woningcorporaties	268.700	268.700	-	-	-	16.361	252.339	-	252.339
- Deelnemingen	140	2.071	-	-	-	-41	2.112	2.006	106
Overige langlopende leningen	16.452	18.176	103	-	-	1.341	16.938	1.620	15.318
Totaal financiële vaste activa (niet in activa module)	285.292	288.947	103	-	-	17.661	271.389	3.626	267.763
Uitzettingen:									
- Overige uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of langer	1.138	1.138	-	-	-	174	964	-	964
Uitzettingen:	1.138	1.138	-	-	-	174	964	-	964
Totaal financiële vaste activa	287.281	290.936	103	-	-	17.835	273.204	3.626	269.578

Vlottende activa

Vorraden

Vorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Voorraad	Boek-waarde 31-12-2021	Voorziening 31-12-2021	Balans-waarde 31-12-2021	Herrubri- cering	Boek-waarde 01-01-2022	Balans-waarde 01-01-2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	96.744	51.724	45.020	-	96.744	45.020
Tussentijdse winstneming	16.146	-	16.146	-	16.146	16.146
Gereed product en handelsgoederen	6.468	-	6.468	1.632	8.100	8.100
Totaal	119.358	51.724	67.634	1.632	120.990	69.266

Voorraad	Vermeerde- ringen 2022	Verminde- ringen 2022	Boek-waarde 31-12-2022	Voorziening 31-12-2022	Balans 31-12-2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	12.864	19.165	90.443	57.592	32.851
Tussentijdse winstneming	-	381	15.765	-	15.765
Gereed product en handelsgoederen	797	5.582	3.315	-	3.315
Totaal	13.661	25.128	109.523	57.592	51.931

De waardering van de gronden in exploitatie per 31 december 2022 is gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties per 31 december 2022. Dit betreft de beste inschatting op dit moment die omgeven is door de nodige risico's, aannames en veronderstellingen die periodiek (jaarlijks) worden herzien.

Deze periodieke herziening kan leiden tot een aangepaste waardering van de gronden in exploitatie, de hiermee samenhangende voorziening voor verlieslatende grondexploitaties en de hiermee samenhangende tussentijdse winst voor winstgevendende grondexploitaties. Een van de belangrijkste risico's is gelegen in de rente.

Op 21 december 2022 zijn de parameters vastgesteld door de Raad. In het voorstel wordt gebruik gemaakt van de expertise van verschillende externe bronnen (CBS, CPB, bouwkostenkompas, De Nederlandsche Bank, NVM, Rabobank, het Kadaster). Omdat de markt onzeker is, zijn er een viertal scenario's doorgerekend mochten de parameters zich toch anders ontwikkelen dan verwacht. In januari is onderzocht of prijzen zich anders ontwikkelden dan de door de Raad vastgestelde parameters.. De conclusie is dat de vastgestelde parameters niet gewijzigd hoeven te worden. Wel is er een nieuw risico opgenomen (en daarmee in het weerstandsvermogen) in de jaarrekening voor een extra kostenstijging voor civiele kosten van 10% voor het geval onze verwachtingen niet bewaarheid worden.

Voor een gedetailleerde toelichting op de grondexploitaties, de gehanteerde uitgangspunten alsmede risico's en onzekerheden van grondexploitaties verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid.

De voorraad gereed product en handelsgoederen is afgenomen met € 3,1 miljoen. Dit is voornamelijk ontstaan door de verkoop van Winkelcentrum Thiemsbrug met parkeergarage ad. € 5 miljoen. Daarnaast heeft er een herrubricering plaatsgevonden van € 1,6 miljoen betreffende de ondergrond van de parkeergarage Thiemsbrug i.v.m. de afloop van de erfpacht. Deze is omgezet in een huurovereenkomst waardoor deze conform het BBV moet worden verantwoord onder de voorraden i.p.v. MVA. De vermeerdering betreft de aankoop van het pand aan de Paul Krugerstraat.

Onderhanden werk	31-12-2022	31-12-2021
Gronden in exploitatie	26.596	30.275
Bedrijventerreinen	22.020	30.890
Totaal	48.616	61.165
Nog te maken kosten	99.659	96.700
Nog te verwachten opbrengsten	115.049	136.485
Verwacht exploitatieresultaat	33.226	21.380

Het eindresultaat van de in exploitatie genomen gronden bedraagt minus € 33,2 miljoen op eindwaarde. Dit wil zeggen dat de verliesgevende exploitaties € 33,2 miljoen meer middelen uit de reserve grondexploitaties vragen dan dat de winstgevende exploitaties aan de reserve toevoegen.

Uit de winstgevende exploitaties vloeit € 30,9 miljoen naar de reserve en de verliesgevende grondexploitaties vragen € 64,1 miljoen (exclusief de externe grondexploitaties). Deze bedragen zijn de totale eindwaarden van de complexen.

Voor de te verwachten verliezen zijn voorzieningen gevormd tegen de contante waarde. Voor de € 64,1 miljoen aan verliezen voor exploitaties in de gemeentelijke administratie is voor € 57,6 miljoen aan voorzieningen getroffen. Dat wil zeggen dat er nu € 57,6 miljoen beschikbaar is om € 64,1 miljoen aan verliezen (contante waarde) in de toekomst te kunnen betalen. Het verschil wordt in de loop van de tijd overbrugd door rente bijschrijvingen.

Wetgeving 10-jaars termijn

De volgende gemeentelijke grondexploitaties hebben een looptijd langer dan tien jaar. In de grondexploitaties is geen opbrengstenindexering gerekend na tien jaar. Dit is een risico beperkende maatregel waarmee voldaan wordt aan de vereisten van het BBV. Dit betreffen de volgende projecten:

- In Dalmeden verkopen we voornamelijk grotere kavels. Het is de verwachting dat er na de gestelde tienjaarstermijn nog steeds vraag is naar deze kavels;
- In Campus wordt een realistische afzet geraamd door de nog te realiseren verkopen in hetzelfde tempo te faseren als de verkopen in de afgelopen jaren zijn gerealiseerd. Daarmee wordt de tienjaarstermijn overschreden.

Omschrijving	Boekwaarde per 01-01-2022	Vermeer-deringen	Verminderingen	Boekwaarde herzieningen per 31-12-2022	Boekwaarde balans	Nog te realiseren kosten	Te realiseren bijdragen en opbrengsten	Verwacht eindresultaat
09 Verspreide gronden binnen de bebouwde kom	4.195.459	2.430	7.090	4.190.799	4.190.799	-	4.955.414	-764.615
10 Huurgronden	709.857	931.399	-	1.641.256	1.641.256	-	2.704.085	-1.062.829
22 Verspreide gronden buiten de bebouwde kom	7.842.919	-	952.292	6.890.626	6.890.626	-	5.930.685	959.941
62 Schaalmeden	8.760.560	-	-	8.760.560	8.760.560	-	3.113.600	5.646.960
66 Sportpark Groot Driene	2.388.572	-	-	2.388.572	2.388.572	-	1.374.345	1.014.227
68 Stadspark Weusthag	1.861.344	111.741	58.622	1.914.462	1.914.462	-	2.031.769	-117.307
81 Boeldershoek Oost	3.533.059	-	-	3.533.059	3.533.059	-	1.971.900	1.561.159
90 Westermaat Veld	2.103.185	-	-	2.103.185	2.103.185	-	498.291	1.604.895
Materiele Vaste Activa	31.394.955	1.045.570	1.018.004	31.422.520	31.422.520	-	22.580.089	8.842.431
Voorraden - Nog te betalen "Bouwgrond niet in exploitatie"								
Nog niet in exploitatie genomen bouwgronden								
104 Lange Wenen	2.164.260	63.377	-	2.227.637	2.227.637	347.217	-0	2.574.855
06 t Rot	2.831.972	110.915	264.840	2.678.046	2.678.046	512.708	-	3.190.754
101 Broek Noord	10.895.583	653.854	167.131	11.382.306	11.382.306	2.387.223	8.409.865	5.359.664
102 Broek Oost	363.561	423.938	-	787.499	787.499	169.038	0	956.537
28 Marskant	3.739.064	384.399	16.233	4.107.230	4.107.230	1.489.211	3.796.875	1.799.566
44 Veldwijk Noord	-1.841.389	669.548	304.500	-1.476.341	-1.476.341	532.249	11.715	-955.808
52 Dalmeden	16.710.394	1.063.384	5.878.609	11.895.169	11.895.169	4.517.931	45.846.043	-29.432.943
54 Medaillon	-	-	-	-	-	-0	-	-0
583 Herontwikkeling Beckumerstraat	-360.731	47.585	400	-313.546	-313.546	169.031	394.280	-538.795
591 Beckum	-	36.333	-	36.333	36.333	1.369.206	1.395.625	9.914
Hart van Zuid	14.758.838	8.521.860	4.123.960	19.156.739	19.156.739	19.493.689	9.008.207	29.642.221
Voorraden - Woningbouw in exploitatie	49.261.553	11.975.193	10.755.674	50.481.072	50.481.072	30.987.504	68.862.610	12.605.966
790 Verspreide gronden Hart van Zuid								
Voorraden - Nog te betalen "onderhanden werk"	49.261.553	11.975.193	10.755.674	50.481.072	50.481.072	30.987.504	68.862.610	12.605.966
Woningbouw in exploitatie								
16 Gezondheidspark	14.105.601	288.087	876.052	13.517.636	13.517.636	1.887.385	8.349.953	7.055.069
35 Oosterveld	11.828.948	272.071	5.344.394	6.756.625	6.756.625	378.152	4.227.365	2.907.412
96 Westermaat Campus	19.170.144	285.654	-	19.455.798	19.455.798	3.807.290	11.461.442	11.801.646

Omschrijving	Boekwaarde per 01-01-2022	Vermeer-deringen	Verminder-ingen	Boekwaarde herzieningen per 31-12-2022	Boekwaarde balans	Nog te realiseren kosten	Te realiseren bijdragen en opbrengsten	Verwacht eindresultaat
716 Kanaalzone	2.326.319	43.452	2.137.555	232.215	232.215	215.987	1.595.360	-1.147.158
Voorraden - Bedrijvencomplexen in exploitatie	47.431.012	889.264	8.358.001	39.962.274	39.962.274	6.288.814	25.634.120	20.616.968
Subtotaal Onderhanden werk woningbouw en bedrijven	96.692.564	12.864.457	19.113.675	90.443.346	90.443.346	37.276.318	94.496.729	33.222.935
Totalen grondexploitatie of herziening								

Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder zijn als volgt verdeeld:

Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	15.626	-	15.626	14.814
Rekening courant verhouding met het Rijk	73.974	-	73.974	33.940
Rekening courant verhouding met niet financiële instellingen	5.318	452	4.866	4.909
Overige vorderingen	15.169	4.089	11.080	7.690
Overige uitzettingen:				
- Overige uitzettingen	-	-	-	-
Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	110.087	4.541	105.546	61.353

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar zijn met 44,2 miljoen toegenomen. Dit ontstaat door de volgende mutaties:

- Toename vorderingen op openbare lichamen ad. €0,8 miljoen;
- Toename rekening-courant verhouding met het Rijk ad. € 40 miljoen;
- Toename overige vorderingen ad. € 3,4 miljoen.

Deze mutaties zijn hieronder nader toegelicht.

Vorderingen op openbare lichamen (toename € 0,8 miljoen)

De vorderingen op openbare lichamen zijn toegenomen met een bedrag ad. € 0,8 miljoen. Deze mutatie bestaat met name uit:

- De nog te ontvangen loonheffing BBZ ROZ € -0,9 miljoen.
- BCF belastingdienst € 1,6 miljoen.
- Overige debiteuren € 0,2 miljoen.

Rekening-courant verhouding (toename € 40 miljoen)

De rekening-courant verhoudingen zijn toegenomen met een bedrag ad. € 40 miljoen. Deze mutatie bestaat met name uit:

- Rekening courant SVN € 0,2 miljoen
- Rekening courant GBTwente -0,2 miljoen
- Rekening courant verhouding met het Rijk inzake schatkistbankieren € 40 miljoen

Overige vorderingen (toename € 3,4 miljoen)

De overige vorderingen (debiteuren) laten een verhoging zien van € 3,4 miljoen. Deze mutatie bestaat met name uit:

- Debiteuren algemeen € 3,5 miljoen
- Voorziening debiteuren € 0,7 miljoen
- Bijstandsdebiteuren € -0,8 miljoen

De overige vorderingen bestaan voor € 7,6 miljoen uit bijstandsdebiteuren. Van deze vordering is € 4,1 miljoen aangemerkt als dubieus en hiervoor is een voorziening getroffen

De gemeente is verplicht om overtollige middelen, boven het drempelbedrag, onder te brengen bij het ministerie van financiën via het zogenaamde schatkistbankieren. Eventuele overtollige middelen mogen niet worden belegd bij andere partijen. Onder voorwaarde mogen wel leningen worden verstrekt aan andere decentrale overheden. Het drempelbedrag bedroeg € 6,3 miljoen euro in 2022. Uit onderstaande tabel blijkt dat de gemeente in 2022 het drempelbedrag niet heeft overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatstbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	526	557	538	506
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	5.772	5.741	5.760	5.792
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	314.907	-	-	-
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	314.907	-	-	-
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.					
	Drempelbedrag	6298,14			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Kwartaal 1					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	47.383	50.684	49.500	46.591
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	526	557	538	506

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen wordt gevormd door de gemeente aangehouden kas en bankrekeningen.

Liquide middelen	31-12-2022	31-12-2021
Banksaldi	620	676
Kassaldi	45	33
Liquide middelen	665	709

In het banksaldi is ook de derdenrekening Rabobank ROZ met een saldo van € 0,1 miljoen opgenomen. Alleen het ROZ kan hierover beschikken.

Overlopende activa

De overlopende activa wordt als volgt verdeeld:

Overlopende activa	31-12-2022	31-12-2021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	244	80
- Het rijk	6	6
- Overige Nederlandse overheidslichamen	2.715	8.503
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	33.339	18.789
Overlopende activa	36.304	27.378

De overlopende activa zijn in 2022 toegenomen met € 9,0 miljoen.

De onderbouwing van de Nog te ontvangen bijdragen van EU, Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen is terug te vinden in onderstaande tabel.

De boekwaarde van € 33,3 miljoen betreffende de nog te ontvangen bedragen (€ 31,4 miljoen) en vooruitbetaalde bedragen (€ 1,9 miljoen) bestaat voornamelijk uit:

Nog te ontvangen bedragen ad. € 31,4 miljoen:

- € 5,3 miljoen nog te ontvangen rente van uitstaande geldleningen en € 25,1 miljoen diverse nog te ontvangen bedragen, waarvan groter dan € 1,0 miljoen:
- € 10,2 miljoen Normbedrag GOO ontheemden Oekraïne
- € 3,3 miljoen Gemeentefonds
- € 2,2 miljoen Bijdrage beschermd wonen
- € 1,8 miljoen Afvalstoffenheffing
- € 1,0 miljoen Spec. Uitm. Verbouwingskosten ontheemden Oekraïne
- € 1,0 miljoen Resultaat BXL

Vooruitbetaalde bedragen ad. € 1,9 miljoen:

- € 1,1 miljoen software/licenties
- € 0,3 Uitv. Project Studie 15 Talanhouse (Impuls Jongerencultuur)
- € 0,5 Overige vooruit ontvangen bedragen

Omschrijving NTO overheidssubsidies	01-01-2022	Toegevoegd in 2022	Ontvangen in 2022	31-12-2022
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:				
Nog te ontvangen bedragen Europese Overheidslichamen	80	244	80	244
NTO EU Inzet van de ondernemersadviseur ROZ	-	196	-	196
NTO EU CEF Kanaal	80	48	80	48
Nog te ontvangen bedragen Rijk	6	-	-	6
NTO Rijk Geluidsanering Breemarsweg Oost	6	-	-	6
Nog te ontvangen bedragen overige Nederlandse overheidslichamen	8.503	857	6.645	2.715
NTO Prov. 550 Duurzaam Veilig	172	151	159	164
NTO prov. 492 Nieuwe brug Twentekanaal	699	11	-	710
NTO Prov. gebiedsgerichte aanpak energietransitie	10	-	10	-
NTO Prov PS667 Mob infra2019 tbv Deld.str	694	-	694	-
NTO Prov Mob infra2019 PS665 tbv Deurn.str.	321	-	321	-
NTO Prov HOV Hgl-E'de, station Kuipersdijk	-1	1	-	-
NTO Prov.cultuureducatie Cultuur aan de basis 2.0	4	36	-	40
NTO Prov.Reconstructie verkeersv.Woolderesweg	10	-	10	-
NTO Prov.541 Stadsentree Hengelo	200	-	200	-
NTO Prov.Stadsarrangement Hengelo 2020	22	-	22	-
NTO Prov.F35 Slachthuisweg - Banakstraat	75	86	-	161
NTO Prov.F35 rec.Deldenerstraat - Mitchamplein	1.068	572	-	1.640
NTO Prov.Ruimte wonen retail Hengelo	1.400	-	1.400	-
NTO Watersch Water robuust PS644 Welbions	3	-	3	-
NTO Regio Twente Laan Hart van Zuid 2e fase	3.826	-	3.826	-
Totaal	8.589	1.101	6.725	2.965

Vaste passiva

Eigen Vermogen

Het verloop van de reserves in 2022 per soort reserve:

Eigen vermogen	Toevoegingen			Onttrekkingen			Boekwaarde 31-12-2022
	Boekwaarde 01-01-2022	Bestemming resultaat vorig boekjaar	via resultaat- bestemming bij het overzicht van baten en lasten	Te bestemmen resultaat 2022	via resultaat- bestemming bij het overzicht van baten en lasten	Afschr. op activa	
Algemene reserves:							
Algemene reserve	35.953	11.370	12.167	-	6.111	-	53.379
Reserve grondexploitatie	20.411	-	8.465	-	7.873	-	21.003
Bestemmingsreserves	28.222	1.121	5.942	-	4.741	267	30.277
Bestemd resultaat 2021	12.491	-12.491	-	-	-	-	-
Te bestemmen resultaat 2022	-	-	-	17.256	-	-	17.256
Totaal eigen vermogen	97.077	-	26.574	17.256	18.725	267	121.915

Het te bestemmen resultaat voor 2022 is € 17,3 miljoen. Het voorstel voor bestemming van dit resultaat is opgenomen in Hoofdstuk 4.

In onderstaand overzicht en in de toelichting reserves zijn de mutaties per reserve vermeld.

Mutaties in de reserves

Reserve	nr.	Boekwaarde 01-01-2022	Toevoeging	Onttrekking	Betemming resultaat 2021	Te bestemmen resultaat 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserve							
Algemene reserve	101	35.953	12.167	6.111	11.370	-	53.379
Reserve Grex Algemeen	150	20.411	8.465	7.873	-	-	21.003
Subtotaal Algemene reserve		56.364	20.632	13.984	11.370	-	74.382
Bestemmingsreserves							
Reserve centraal opleidingsbudget	310	100	-	100	-	-	-
Reserve Communicatiebeleid	311	16	-	16	-	-	-
Vereningsreserve binnenstad	313	55	-	-	-	-	55
Reserve ruimtelijke kwaliteit binnenstad	314	322	-	111	-	-	211
Reserve dekking kapitaallasten	320	4.949	574	267	-	-	5.256
Reserve Vastgoedbedrijf	327	3.130	216	558	-	-	2.788
Reserve duurzaamheid	328	326	662	62	-	-	926
Reserve Duurzaam Veilig	329	133	-	48	-	-	85
Reserve bodemsanering	332	3.849	361	326	-	-	3.884
Reserve Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij	334	4.590	-	19	-	-	4.571
Reserve TOZO	335	6.811	-	1.887	250	-	5.174
Reserve ondernemersfonds	336	1.200	-	20	-	-	1.180
Reserve vluchtelingen	337	-	1.700	-	-	-	1.700
Reserve Hengelse Energie maatsch. Org.	338	-	120	-	-	-	120
Reserve onderhoudswerkzaamheden Schouwborg	350	688	268	-	-	-	956
Reserve Decentralisatie-uitkeringen	371	770	1.902	864	871	-	2.679
Reserve Organisatieontwikkeling	372	939	139	707	-	-	371
Reserve Compensatiefonds Bomenverordening	374	268	-	6	-	-	262
Reserve Prij. Bestrijding Jeugd Werkloosheid	375	19	-	-	-	-	19
Reserve onderhoud buurtcentra	398	40	-	-	-	-	40
Reserve ARI	399	17	-	17	-	-	-
Subtotaal Bestemmingsreserves		28.222	5.942	5.008	1.121	-	30.277
Subtotaal Saldo van de rekening		12.491	-	-	-12.491	17.256	17.256
Totaal eigen vermogen		97.077	26.574	18.992	-	17.256	121.915

Toelichting reserves

Algemene reserve (101) : € 53.379

Doel: Gevormd vanuit resultaten van algemene middelen zonder directe bestemming, nodig t.b.v. het weerstandsvermogen van de gemeente (o.a. voor calamiteiten).

Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
€ 9.365	Rekening resultaat 2021 na bestemming	€ 6	Budgetoverhev. M&P KCN 2021-2024 Museum
€ 2.786	Kaderbrief 2019-2022	€ 12	special olympics 2022
€ 2.005	Budget overheveling 2021	€ 17	Afwikkeling Bouwdossiers overhev.
€ 7.694	Resultaat 2e berap aan AR	€ 19	Budgetoverhev. M&P KCN 2021-2024 voorber.kosten
€ 1.226	Storting rente afschrijving Wilhelminaschool	€ 20	Budgetoverhev. Inburgering
€ 306	innovatie WMO en Jeugd	€ 22	Budgetoverhev. M&P Schade gemeentelijke kunstcoll.
€ 117	Overheveling decentralisatie-uitkeringen	€ 25	Ambitieplan Weusthag
€ 17	Overheveling ARI	€ 29	Budgetoverhev. M&P Schade gemeentelijke kunstcoll.
€ 16	Overheveling communicatie	€ 36	Budgetoverhev. M&P Coronamiddelen cultuur
€ 5	Rentetoevoeging 0,1% van 5 miljoen	€ 50	Budgetoverhev. Middelen heroriëntatie ondernemers
		€ 50	KN 2022-2025: amendement C01-M08. Motiemarkt
		€ 53	KN 2022-2025: amendement C01-A01. toegankelijkheid
		€ 60	Budgetoverhev. Vakkundig aan het werk
		€ 84	Budgetoverhev. Breed offensief
		€ 100	Budgetoverhev. Inburgering
		€ 104	Budgetoverhev. M&P Verbouwing SVPO
		€ 120	Hengelose Energie maatsch. Org.
		€ 172	Budgetoverhev. Schuldhulpverlening
		€ 176	Pilot Zorgintensief
		€ 194	Budgetoverhev. bijzonder VO: verbouwing SVPO
		€ 205	Sluitend maken Beleidsbegroting 2020-2023
		€ 279	expl onderwijs incidenteel
		€ 368	Budgetoverhev. M&P Coronamiddelen cultuur
		€ 371	Energietoeslag hengelose regeling
		€ 501	Innovatie Wmo en Jeugd (per saldo primitief)
		€ 734	Coronamiddelen Sociaal
		€ 907	Innov WMO&Jeugd en Beleidsprog Soc
		€ 1.397	KN2020-2023: Incidentele onttrekk. tbv tekort 2022

Bestemming van het resultaat: € 12.491

<i>Toevoegingen:</i>	<i>Ontrekkingen:</i>	
Geen	€ 250	TOZO uitvoeringskosten 2021
	€ 2.005	Budgert overheveling 2021
	€ 176	Impuls integraal werken 2021
	€ 95	Jeugdhulp 2021
	€ 46	Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht 2021
	€ 198	Lokaal cultuuraanbod (covid 19) 2021
	€ 111	Robuust rechtsbeschermingssysteem 2021
	€ 24	Systeemleren 2021
	€ 221	Versterking ondersteuning wijkteams 2021
	€ 9.365	Rekening resultaat 2021 na bestemming

Reserve grondexploitatie incl. Hart van Zuid (150) : € 21.003

Doel: Buffer ter afdekking van de risico's grondexploitatie.

<i>Toevoegingen:</i>		<i>Ontrekkingen:</i>	
€ 6.843	Afwikkeling deelprojecten Hart van Zuid	€ 287	Afdracht aan Welbions
€ 724	Resultaat erfpacht	€ 36	Nakomende kosten reeds afgesloten complex
€ 297	Resultaat NIEGG	€ 573	Kstn aanp.infra zuidelijke Ln HvZ
€ 45	Resultaat gronden in verhuur	€ 25	Verr. expl. ovk Vitens Terrein (Watertorenpark)
€ -454	Dalmeden tussentijdse winstneming	€ 142	Rentecompensatie De Veldkamp
€ 58	Veldwijk Noord tussentijdse winstneming	€ 40	Personeelslasten grondzaken
€ 15	Herontwikkel. Beckumerstraat tussentijdse winstneming	€ 54	Aanpassing voorziening NIEGG
€ 271	Aanpassing voorziening NIEGG	€ 67	Bijdrage aankoop Thiemsbrug
€ 994	Resultaat BXL	€ 5.868	Aanpassing voorziening Grex IEGG
€ -328	Resultaat NIEGG	€ 742	Aanpassing voorziening Derden complexen
		€ 33	Hemmelhorst tussentijdse winstneming
		€ 6	Overige kosten

Reserve centraal opleidingsbudget (310) : € 0

Doel: Afzondering 0,4% van loonsom als buffer voor tegenvallers in reguliere opleidingsbudgetten.

<i>Toevoegingen:</i>	<i>Ontrekkingen:</i>	
Geen	€ 100	Overheveling naar reserve organisatieontwikkeling

Reserve Communicatiebeleid (311) : € 0

Doel: Reservering bij verkoop van St. Kabeltevee Hengelo met doel deze te besteden ter dekking van kapitaallasten van investeringen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie. Besteding dient plaats te vinden t.b.v. de burgers van de Gemeente Hengelo conform de oorspronkelijke doelstellingen van de stichting.

<i>Toevoegingen:</i>	<i>Ontrekkingen:</i>	
Geen	€ 16	Overheveling naar algemene reserve

Vereveningsreserve binnenstad (313) : € 55

Doel: Compactere binnenstad.

Toevoegingen:	Ontrekkingen:
Geen	Geen

Reserve ruimtelijke kwaliteit binnenstad (314) : € 211

Doel: Ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in de binnenstad o.a. voor de herinrichting van de openbare ruimte van het kernwinkelgebied, het versterken en ondersteunen van de woonfunctie in de binnenstad.

Toevoegingen:	Ontrekkingen:
Geen	€ 111 Spoorzone

Reserve dekking kapitaallasten (320) : € 5.256

Doel: Reserve dekking kapitaallasten

Door de wijziging van de BBV-systematiek, met ingang van 2017, voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut zal voor de oude 'probleemgevallen' en nieuwe gevallen gebruik kunnen worden gemaakt van de dekkingreserve kapitaallasten. Het gereserveerde bedrag in deze nieuwe reserve kan worden gebruikt voor de dekking van de jaarlijkse kapitaallasten, die voortvloeien uit de betreffende investeringen. Op basis van de vastgestelde nota Investerings- en activeringsbeleid gaat de voorkeur bij alle uitbreidings- en vervangingsinvesteringen uit naar het toepassen van de reguliere afschrijvings- en rentesystematiek. Na afloop van de gebruiksduur van het actief vallen de kapitaallasten vrij in de exploitatie en ontstaat er ruimte om een nieuwe vervangingsinvestering met bijbehorende kapitaallasten te ramen.

Toevoegingen:	Ontrekkingen:
€ 574	Aanp. Infra zuidelijke laan Hart van Zuid
	€ 193 Dekking kapitaallasten
	€ 74 Extra dekking kapitaallasten 2021

Reserve Vastgoedbedrijf (327) : € 2.788

Doel: Bestemd om voor- en nadelige verkoopresultaten op vastgoed te plooiën. Daarnaast geeft het jaarlijks financieel rendement en vangt het vermogensrisico op van het gemeentelijk vastgoed. Ook ondersteund het de monitoring en effectuering van de gemeentelijke bezuinigingen op het vastgoed.

Toevoegingen:	Ontrekkingen:
€ 216	Verkoop pand Vondelstraat
	€ 46 Inhuur vastgoedbedrijf
	€ 108 Kosten af te stoten panden
	€ 23 Sloop pand Harmsveldweg
	€ 84 Taakstelling
	€ 297 Afwaardering pand P. Krugerstraat

Reserve duurzaamheid (328) : € 926

Doel: De reserve Duurzaamheid heeft tot doel de dekking van (meerjarige) duurzaamheidsopgaven te borgen en bestaat voornamelijk uit afgezonderde middelen uit de algemene uitkering.

Toevoegingen:	Ontrekkingen:
€ 184	Reductie energieverbruik
€ 478	Middelen klimaatakkoord
	€ 10 Helofytenfilter
	€ 52 Cf duurzaamheidsbegr. Transitie visie warmte

Reserve Duurzaam Veilig (329) : € 85

Doel: Maatregelen m.b.t. Veerkracht, aanpak van ongevallen en concentratiepunten(AVOC) en uitvoeringsnota fietsen.

Toevoegingen:	Ontrekkingen:
Geen	€ 48 Mobiliteitsvisie

Reserve bodemsanering (332) : € 3.884

Doel: Middelen ter dekking van lasten bodemsaneringen, waarvoor binnen de beschikbare ISV-gelden geen ruimte is.

Toevoegingen:	Ontrekkingen:
€ 361	Cf begroting: Middelen ontv vh Rijk
	€ 12 Beheer vuilstort Torenlaan
	€ 314 Cf bestedingsplan: Kosten taakveld Bodem

Reserve Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij (334) : € 4.571

Doel: Deze bestemmingsreserve is om de meerjarige besteding van middelen van het project Aardgasvrije Nijverheid goed te kunnen volgen. Het betreft een lang lopende inzet om een hele wijk aardgasvrij te maken, waarbij de aard en fasering van besteding op voorhand nog niet volledig bekend is.

Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
Geen		€ 19	Cf duurzaamheidsbegr. nijverheid aardgasvrij
Reserve TOZO (335) :		€ 5.174	
Doel: Het kunnen dekken van de meerjarige kosten voor de uitvoering van de Tozo.			
Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
€ 250	TOZO uitvoeringskosten 2021	€ 1.887	Uitvoeringskosten TOZO 2022
Reserve ondernemersfonds (336) :		€ 1.180	
Doel: De reserve is bedoeld voor twee ondersteuningsmaatregelen. Een kredietmogelijkheid voor ondernemers die vanwege partnerinkomen niet in aanmerking komen voor een Bbz- krediet en een verlenging van de TONK- regeling.			
Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
Geen		€ 20	Uitvoering inz. Ondernemerskrediet
Reserve vluchtelingen (337) :		€ 1.700	
Doel: De reserve is bedoeld voor eventuele sloop- en herstelwerkzaamheden aan de diverse gebouwen, doorlopende verplichtingen vanuit 2022, kosten voor Jeugdzorg en of WMO specifiek voor deze doelgroep en overige, nu nog onvoorziene, kosten gedekt worden.			
Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
€ 200	Sloopwerkzaamheden Hazenweg	Geen	
€ 1.200	Oekraïne		
€ 300	Jeugdzorg & WMO		
	Oekraïense vluchtelingen		
Reverve Hengelse Energie maatsch. Org. (338) :		€ 120	
Doel: De reserve is bedoeld om te voorkomen dat verenigingen in verband met de huidige energiecrisis in financiële nood komen en mede daardoor de contributies betaalbaar blijven.			
Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
€ 120	Hengelse Energie maatsch. Org.	Geen	
	Van Alg. reserve		
Reserve onderhoudswerkzaamh. Schouwborg (350) :		€ 956	
Doel: Onderhoudswerkzaamheden aan het pand van de Schouwborg aan Beurstraat 44 in Hengelo. Deze werkzaamheden mogen pas worden uitgevoerd zodra aan de daarvoor gestelde voorwaarden wordt voldaan; waaronder overdracht van het pand aan de gemeente (conform Raadsbesluit).			
Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
€ 268	Onderhoudswerkzaamheden 2022	Geen	
Reserve Decentralisatie-uitkeringen (371) :		€ 2.679	
Doel: Afgezonderde middelen uit de algemene uitkering ter dekking van uitgaven die gemoeid zijn met decentralisatie uitkeringen. Het gaat om incidentele middelen voor een beperkte periode.			

Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
€ 458	Omgevingswet 22-ZB-8.1	€ 49	overige extra jeugdmiddelen 21
€ 342	Jeugdhulpteams	€ 117	Overheveling decentralisatie-uitkeringen naar AR
€ 298	Verbouwing SVPO	€ 131	Versterken Wijkteams
€ 221	Versterking ondersteuning wijkteams 2021	€ 132	Impuls integraal werken
€ 198	Lokaal cultuuraanbod (covid 19) 2021	€ 198	Lokaal cultuuraanbod (covid-19)
€ 196	Toevoeging coronamiddelen	€ 237	Lokale cultuur (corona)
€ 176	Impuls integraal werken 2021		
€ 168	Maatsch. begeleiding statushouders (sept 2022)		
€ 165	Berap 2 - toeslagenaff 23/24 dec uitk.		
€ 150	Preventieteam		
€ 111	Robuust rechtsbeschermingssysteem 2021		
€ 95	Jeugdhulp 2021		
€ 50	motiemarkt		
€ 46	Kwaliteitsborging bouw- en woningtoezicht 2021		
€ 40	project subsidies 2023		
€ 24	Systeemleren 2021		
€ 22	Eenzaamheid		
€ 13	Toegankelijkheid		

Reserve organisatieontwikkeling (372) : € 371

Doel: Bestemd voor de transitie van meer mobiliteit in de organisatie naar een flexibele organisatie met de juiste medewerker op de juiste plek.

Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
€ 39	3e jaar WW	€ 70	Generatiepact
€ 100	Overheveling van Opleidingsbudget	€ 532	Doorontwikkeling organisatie 2022
		€ 105	Stelpost doorontwikkeling 2022 conform begroting

Reserve Compensatiefonds Bomenverordening (374) : € 262

Doel: Baten en lasten van de bomenverordening te egaliseren.

Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
Geen		€ 6	Cf bomenverordening jaar 2022

Reserve Prj. Bestrijding Jeugd Werkloosheid (375) : € 19

Doel: Projecten van bestrijding van jeugdwerkloosheid.

Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
Geen		Geen	

Reserve onderhoud buurtcentra (398) : € 40

Doel: Meerjarig onderhoud buurtcentra. Met amendement 147062 heeft de raad besloten dat € 108.609 beschikbaar moet blijven.

Toevoegingen:		Ontrekkingen:	
Geen		Geen	

Reserve ARI (399) : € 0

Doel: Bestemd ter dekking van toekomstige lasten die voortvloeien uit de ARI-investeringen.

<i>Toevoegingen:</i>	<i>Ontrekkingen:</i>
Geen	€ 17 Overheveling naar Algemene reserve

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen, verliezen en risico's, ter egalisering van vooral onderhoudskosten dan wel tarieven en voor van derden verkregen middelen, die specifiek besteed moeten worden.

Het verloop van de voorzieningen in 2022 per soort voorziening:

Voorzieningen	Saldo 01-01-2022	Toevoe- gingen	Aanwen- dingen	Vrijval	Saldo 31-12-2022
Verplichtingen, verliezen en risico's	24.582	2.222	860	784	25.160
Egalisatie onderhoud	3.554	1.196	979	-	3.771
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	8.018	3.614	3.272	-	8.360
Totaal eigen vermogen	36.154	7.032	5.111	784	37.291

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de voorzieningen van de gemeente Hengelo met € 1,2 miljoen zijn toegenomen in het verslagjaar 2022.

Op basis van de regelgeving vanuit het BBV moet aan een onderhouds- of egalisatievoorziening een beheerplan ten grondslag liggen. Deze mag maximaal 5 jaar oud zijn, tenzij er gemotiveerd van wordt afgeweken en dit door de raad wordt besloten. Bij de voorziening Onderhoud haven is dit aan de orde, het beheerplan is opgesteld in 2016. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd maar het nieuwe beheerplan wordt pas opgesteld nadat enkele grote investeringen zijn gedaan. Deze investeringen zijn de afgelopen jaren door diverse omstandigheden uitgesteld. In het raadsbesluit van deze jaarstukken is voorgesteld om te besluiten dat er beargumenteerd en bewust wordt afgeweken van de standaard regels in het BBV.

Ultimo 2022 valt de voorziening Wachtgeld Muziekschool vrij. De voorziening was gevormd voor (wachtgeld)verplichtingen vanuit de reorganisatie van de Muziekschool Hengelo. Nagenoeg alle verplichtingen zijn in 2022 afgehandeld. Er rest nog een potentieel te betalen bedrag in verband met de overgang van pensioenfondsen ABP naar Pfw. ABP heeft eerder als indicatie aangegeven dat er geen exit-lasten zullen zijn, maar dat de definitieve berekening pas in 2023 kan worden opgemaakt. Dit is geen basis voor het in stand houden van de voorziening, daarom valt deze vrij.

In onderstaand overzicht en in de toelichting voorzieningen zijn de mutaties per voorziening vermeld.

Mutaties in de voorzieningen

Voorzieningen	nr.	Boekwaarde 01-01-2022	Dotatie	Aanwending	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2022
1. Risico, Verplichtingen						
Voorz. Pensioen wethouders	503	6.610	1.204	266	613	6.935
Voorz. Spaarverlof	509	-	275	-	-	275
Voorz. Complexen derden	512	16.393	743	-	-	17.136
Voorz. Wachtgeld Muziekschool	522	219	-	48	171	-
Voorz. Samenwerking schoolbesturen PO	536	1.360	-	546	-	814
Subtotaal risico, verplichtingen		24.582	2.222	860	784	25.160
2. Egalisatie Onderhoud						
Voorz. Onderhoud vastgoed	533	2.962	1.145	960	-	3.147
Voorz. Onderhoud Haven	537	592	51	19	-	624
Subtotaal egalisatie onderhoud		3.554	1.196	979	-	3.771
3. Beklemd middelen						
Voorz. Rioolrenovatie	508	5.004	2.612	3.239	-	4.377
Voorz. Gebiedsgericht grondwaterbeleid	510	1.754	-	-	-	1.754
Voorz. Afvalverwerking	511	1.260	1.002	33	-	2.229
Subtotaal beklemd middelen		8.018	3.614	3.272	-	8.360
Totaal		36.154	7.032	5.111	784	37.291

Toelichting voorzieningen

1. Risico, Verplichtingen

Voorziening pensioen wethouders (503):		€ 6.935
<i>Doel: Te verwachten verplichtingen jegens de pensioenen en wachtgeld wethouders, waarvan de omvang redelijkerwijs in te schatten is.</i>		
<i>Dotatie:</i>		<i>Aanwending:</i>
€ 1.204	Dotatie opbouw pensioenen	€ 266 Salaris voormalig wethouders
		€ 613 Vrijval gedeelte voorziening
Voorziening Spaarverlof (509):		€ 275
<i>Doel: Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet.</i>		
<i>Dotatie:</i>		<i>Aanwending:</i>
€ 275		Geen
Voorziening Complexen derden (512):		€ 17.136
<i>Doel: Voorziening t.b.v. grondcomplexen, waarvan we de administratie niet zelf voeren</i>		
<i>Dotatie:</i>		<i>Aanwending:</i>
743	Aanpass voorz derden complexen 2022	Geen
Voorziening wachtgeld Muziekschool (522):		€ 0
<i>Doel: Te verwachten verplichtingen wachtgeld i.v.m. reorganisatie Muziekschool.</i>		
<i>Dotatie:</i>		<i>Aanwending:</i>
Geen		€ 48 Kosten jaar 21/22
		€ 171 Vrijval voorziening
Voorziening samenwerking schoolbesturen (536):		€ 814
<i>Doel: Bijdragen aan de samenwerking van de schoolbesturen primair onderwijs.</i>		

<i>Dotatie:</i>	<i>Aanwending:</i>
Geen	€ 546 trekking gelden Primato 2022

2. Egalisatie Onderhoud

Voorziening onderhoud vastgoed (533):	€ 3.147
<i>Doel: Ter dekking (groot) onderhoud van panden vastgoed</i>	

<i>Dotatie:</i>	<i>Aanwending:</i>
€ 1.145 Dotatie voorziening	€ 9 Achterhoekse Molenweg 271 3 (Gymlokaal) € 23 Asveldweg 14 (01) (Kantoorgebouw Asveldweg) € 25 B.P. Hofstedestraat 41 (Parkeergarage P1 Hengelo) € 1 Bataafse Kamp 5 (Conciergewoning) € 126 Beckumerkerkweg 27 (Sporthal Beckum) € 1 Breemarsweg 481A (Gymlokaal) € 7 Curaçaostraat 10 (Weidedorp) € 11 Deurningerstraat 250 (02) (t Beukert-Loods+bu.ter) € 19 Deurningerstraat 262 (02) (Opsl begraafplts Deurn) € 9 Deurningerstraat 64 (Gymlokaal) € 2 Deurningerstraat 65 € 36 Elritsplein 100 € 24 Groenhofstraat 36A (De Breemars) € 95 Henry Woodstraat 60 (Sporthal Hasseler Es) € 13 Industrieplein 10 (Metropool) € 3 Jacques Perkstraat 13 (Gymlokaal) € 1 Jan Prinsstraat 1 (Gymlokaal) € 2 Jan van der Heydenstraat 22 (Gymlokaal) € 9 Klaas de Rookstraat 61 (Gymlokaal) € 36 Kuipersdijk 46 (Sporthal, Kantine en Wijkpost) € 7 Kuipersdijk 46A (Sportp Veldwijk kleedr Barbaros) € 1 Merelweg 21 (Gymlokaal) € 4 Mozartlaan 161 (Voorm. Ekkelkamp) € 1 Mussenstraat 34 (Gymlokaal) € 132 Neptunusstraat 51 (De Sterrentuin) € 61 Oldenzaalsestraat 347 (01) (Begrfp Oldenzaalsestr) € 6 Oldenzaalsestraat 349 (01) (Begr Oldenzaalsestr) € 51 Oldenzaalsestraat 349 (02) (Begr Oldenzaalstr prt) € 9 Onze Lieve Vrouwestraat 10 t/m 20 (kl beer speel-) € 9 Prins Bernhardplantsoen 1 (01) (Paviljoen de Ontm) € 2 St. Janstraat 5 (Voorm. Roncallischool) € 5 Straatsburg 1 (Soos Wijkcentrum Slangenbeek) € 14 Straatsburg 3 (Sporthal Slangenbeek) € 16 Straatsburg 5 (Wijkcentrum Slangenbeek) € 9 Uitslagsweg 47 (Wijkcentrum Hengelose Es) € 1 Vöckersweg 24 (Oelerschool) € 1 Wolter Ten Catestraat 54A (Gymlokaal) € 3 Woolderesweg 126 (Gymlokaal) € 220 Beursstraat 44 € -44 teruggaaf SPUK 2022

Voorziening onderhoud Haven (537):	€ 624
<i>Doel: T.b.v. het toekomstig groot onderhoud van de haven</i>	

<i>Dotatie:</i>	<i>Aanwending:</i>
€ 51 Dotatie voorziening	€ 19 Baggerwerkzaamheden

3. Beklemde middelen

Voorziening rioolrenovatie (508):		€ 4.377
<i>Doel: Bestemd voor de vervangingsinvesteringen van het rioolstelsel, evenals egalisatie van detarieven rioolrecht.</i>		
<i>Dotatie:</i>	<i>Aanwending:</i>	
€ 2.531 Dotatie volgens Onderhoudsplan	€ 6	Vorb., uitv., Herinr. H. Dunantstr.
€ 81 Opbrengsten ADI 2022	€ 1	Aansluiting Veldbeek Brouwerijterrein
	€ 9	Herinr. parkeerpl Welbions
	€ 8	Relining Transportriool fs 2
	€ 50	Industrieplein
	€ 315	Anthoniusstraat
	€ 130	Herinrichting Elsbeek
	€ 50	Hellingbaan BBB Rioolwaterzuivering
	€ 2	Aanleg drainage Hazelaarweg
	€ 1.684	Herinrichting Markt
	€ 156	6 Rioolgemalen elektromechanisch
	€ 147	Rioolvervaning Bornsestraat
	€ -24	Uitv Deldenerstr, Geerdinksw, Tuindorpstr
	€ 586	Uitv Deldenerstr, Tuindorpstr, Langestr
	€ 58	Voorbereiding Bloemenbuurt
	€ 61	F35 Bankastraat
Voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid (510):		€ 1.754
<i>Doel: Ter dekking van grondwaterverontreiniging in centrumgebied.</i>		
<i>Dotatie:</i>	<i>Aanwending:</i>	
Geen	Geen	
Voorziening afvalverwerking (511):		€ 2.229
<i>Doel: Reserve vanuit toevallige meevallers product afvalverwerking/-verwijdering ten behoeve van egalisatie mogelijk toekomstige tegenvallers. Geen gebonden besteding.</i>		
<i>Dotatie:</i>	<i>Aanwending:</i>	
€ 914 Dotatie voorz afval cf Resultaat	€ 33	Vrijval gedeelte voorziening
€ 88 Opbrengsten ADI 2022		

Vaste schulden met looptijd langer dan één jaar

Verloop vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar in 2022 is als volgt:

Vaste schulden met rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	Boekwaarde 01-01-2022	Vermeer- deringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2022
Onderhandse leningen van:				
-binnenlandse banken en overige financiële instellingen	530.193	-	19.011	511.182
-buitenlandse instellingen	15.000	-	-	15.000
Waarborgsommen	85	7	1	91
Vaste schulden met rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	545.278	7	19.012	526.273

In 2022 zijn de vaste schulden op balansdatum afgenomen met € 19,0 miljoen.

De totale rentelast voor de vaste schulden bedroeg €14,3 miljoen. Dit bedrag bestaat uit € 4,8 miljoen rentelasten eigen financiering en € 9,5 miljoen rentelasten in verband met de financiering van de woningcorporatie Welbions. De geleende middelen voor financiering van Welbions worden 1 op 1 door verstrekt aan Welbions en zijn eveneens opgenomen onder kapitaalverstrekking in de Financiële vaste activa.

In de paragraaf 6.5 Financiering is een nadere toelichting gegeven inzake het risicobeheer van de financieringsportefeuille van de gemeente Hengelo.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden als volgt gespecificeerd:

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2021
Overige kasgeldleningen	-	-
Kas- en banksaldi	-	-
Overige vlottende schulden	16.256	10.838
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	16.256	10.838

De vlottende schuld is met € 5,4 miljoen in 2022 toegenomen. Deze toename is voornamelijk ontstaan door:

Een toename:

€ 6,6 miljoen saldo crediteuren.

Een afname:

€ 1,2 miljoen Rekening courant BBZ-verhoudingen opdrachtgevende gemeenten.

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva	Balanswaarde 31-12-2022	Balanswaarde 31-12-2021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
- Europese overheidslichamen	258	-
- Het Rijk	13.645	6.174
- Overige Nederlandse overheidslichamen	879	1.923
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	32.221	33.111
Overlopende passiva	47.003	41.208

De overlopende passiva bestaan uit verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, vooruitontvangen bijdragen van Europese of Nederlandse overheidslichamen en overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, waarvan groter dan € 1,0 miljoen:

- € 7,6 miljoen Nog te betalen Rente geldleningen
- € 6,8 miljoen Nog te betalen GWS4ALL/WMO/BBZ
- € 1,9 miljoen Nog te betalen BTW/BCF/SPUK
- € 4,4 miljoen Nog te betalen inzake personeel
- € 3,1 miljoen Nog te betalen BBZ kredieten
- € 0,7 miljoen Nog te betalen diversen sociaal domein
- € 5,1 miljoen nog te betalen diversen

- De overige vooruitontvangen bedragen bestaan uit:
- € 0,9 miljoen Vooruitontvangen erfpacht
- € 0,9 miljoen Vooruitontvangen overig

De onderverdeling van de ontvangen voorschotbedragen voor overheidssubsidies is als volgt:

Vooruitontvangen subsidie Rijk	Boekwaarde 01-01-2022	Ontvangen	Terug- betaling	Aanwen- dingen	Boekwaarde 31-12-2022
VO EU CEF Kanaal	-	4.309	-	4.051	258
Totaal Vooruitontvangen subsidie Europese overheidslichamen	-	4.309	-	4.051	258

Vooruitontvangen subsidie Rijk	Boekwaarde 01-01-2022	Ontvangen	Terug- betaling	Aanwen- dingen	Boekwaarde 31-12-2022
VO Rijk Onderwijs Achterstandenbeleid	1.924	-	-	1.478	446
VO Rijk 583 Voorb. Geluidsanering Deldenerstraat	25	-	-	11	14
VO Rijk Circulaire Ambachtscentra	10	1	-	-	11
VO Rijk subsidie geluid Bornsestraat/Breemarsweg	64	-	-	-	64
VO Rijk geluidsanering Beethovenlaan/Sloetsweg	80	-	-	-	80
VO Rijk PS706 Stil wegdek Deld.str.	17	-	-	-	17
VO Rijk subs Regeling Reductie Energiegebruik	186	-	-	186	-
VO Rijk Woningbouwimpuls 2e tranche Hengelo-HvZ	2.080	-	-	44	2.036
VO Rijksaneringskosten Deldenerstraat	84	286	-	79	291
VO Rijk covid-19 gerelateerde onderwijsachterstand	339	204	-	-	543
VO Rijk tijd impulsreg.klimaatadaptie 2021	371	-	-	371	-
VO Rijk huisvesting vergunningshouders	794	-	-	-	794
VO Rijk Huisvesting aandachtsgroepen	200	-	-	-	200
VO Rijk SPUK ventilatie scholen SUVIS21-2-03064278	-	101	-	101	-
VO Rijk SPUK ventilatie scholen SUVIS21-2-03064705	-	92	-	92	-
VO Rijk Spuk impulsaanpak winkelgebieden	-	1.328	-	126	1.202
VO Rijk Spuk bodemopgaven	-	184	-	92	92
VO Rijk Spuk aanpak energiearmoede	-	2.051	-	-	2.051
VO Rijk Spuk intelligente verkeersregelinstallatie	-	500	-	182	318
VO Rijk Spuk impuls jongerencultuur	-	620	-	310	310
VO Rijk Woningbouwimpuls 4e tranche binnenstad	-	3.524	-	-	3.524
VO Rijk Verkeersveiligheidsmtr Bankastraat	-	280	-	-	280
VO Rijk Verkeersveiligheidsmtr Industriestraat	-	30	-	-	30
VO Rijk Spuk tijdelijke onderwijshuisv ontheemden	-	283	-	283	-
VO Rijk stimuleringsregeling flexwoningen	-	1.032	-	-	1.032
VO Rijk Spuk stimulering sport 2022	-	310	-	-	310
Totaal Vooruitontvangen subsidie Rijk	6.174	10.826	-	3.355	13.645

Vooruitontvangen subsidie Provincie/Rijk/Regio	Boekwaarde 01-01-2022	Ontvangen	Terug- betaling	Aanwen- dingen	Boekwaarde 31-12-2022
VO Prov PS 453 Voorb Geluidsan. Breemars (Oost)	14	-	-	14	-
VO Prov. PS 562 Doorontwikkelingen energieloket	9	-	-	9	-
VO Prov. PS 627 Cultuur a/d basis 2017-2020	5	3	-	8	-
VO Prov Inkoop duurz. lokaal opgewekte, energie	13	-	-	13	-
VO Prov subs Wijkaanpak Twentekanaal	45	-	-	-	45
VO Prov PS701 Pilot kruidenrijke berm	13	-	-	-	13
VO Prov Boosten startend ondernemersschap Twente	24	-	-	24	-
VO Prov. Laan Hart van Zuid 2e fase	1.694	-	-	1.694	-
VO Prov. Duurzaam Veilig	-	143	-	135	8
VO Prov.cultuureducatie Cultuur aan de basis 2.0	26	11	-	-	37
VO Prov.Reconstructie Verkeersv.Woolderesweg	-	18	-	18	-
VO Prov.Marktplein-Kernwinkelgebied	50	-	-	50	-
VO Prov. Duurzame ondersteuning Startershubs	-	30	-	20	10
VO Prov. Project iVRI's en videodetectoren	-	12	-	-	12
VO Prov. Project F35 Bankastraat	-	235	-	-	235
VO Prov. Mon. Regionale Energie Strategie Twente	-	40	-	34	6
VO Prov. Flexpools Hengelo	-	13	-	13	-
VO Prov. energietoezicht Hengelo	-	475	-	-	475
VO Prov.gem Enschede Twentse belofte	12	251	-	263	-
VO WTS Waterrobuuste Steden	-	32	-	32	-
VO WTS Regenwatertuin Wetplein	-	10	-	-	10
VO WTS Wadi Bankastraat	-	10	-	-	10
VO Veiligheidsregio Twente CTB controle	18	-	-	-	18
Totaal Vooruitontvangen subsidie Provincie/Rijk/Regio	1.923	1.283	-	2.327	879

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen voor particulieren betreft de door de gemeente verstrekte gemeentegaranties voor geldleningen voor het verkrijgen en verbeteren van eigen woningen. Sinds 1 januari 1995 worden ze niet meer verstrekt. De afname betreft de reguliere afloop.

Aard Instelling	Oorspronkelijk bedrag	Perc. Borgstelling	Betaling in 2022	Restant 31-12-2021	Restant 31-12-2022
Instellingen	41.905	100%	932	29.859	28.927
Particulieren	41.000	100%	501	1.523	1.022
Totaal gewaarborgde geldleningen	82.905		1.433	31.382	29.949

Overige niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De gemeente Hengelo is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen:

In onderstaand overzicht zijn, met uitzondering van de lopende contracten voor energie en schoonmaak, de overige niet uit de balans blijvende verplichtingen groter dan € 200.000 opgenomen, niet zijnde raamcontracten.

Werk of dienst (bedragen x €1.000)	Verplichting in €	I/U	Toelichting	Einddatum
Visschedijk Catering B.V.	204	U	Overeenkomst regisseur cateringaanbod	30-1-2024
CSU Cleaning Services	458	U	schoonmaak gymlokalen	3-7-2025
Dierenopvangcentrum Hengelo	559	U	Opvang, bewaring en overdracht van zwerv- en knaagdieren	13-8-2027
eData	282	U	Archiefoplossing en enterprise search	31-8-2024
Insurance Managers	513	U	Brandverzekering	31-12-2023
PricewaterhouseCoopers Accountants B.V.	493	U	Accountant	31-12-2025
Reisbalans B.V.	368	U	Duurzame mobiliteitsoplossing	31-1-2024
SoftwareONE Netherlands B.V.	1.090	U	Centric	31-12-2025
	336	U	VMWare ELA	30-7-2024
	511	U	Microsoft Licenties	30-8-2023
Taxameter Centrale B.V.	257	U	servicing parkeerautomaten	31-12-2023

N.B. Er zijn 13 raamcontracten > € 200.000,- met een totale verplichting van € 21 miljoen.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

De openstaande vakantiedagen van medewerkers op 31 december 2022 bedraagt 9.184 dagen voor een waarde van € 3.0 miljoen.

Eigen bijdragen van Centraal AdministratieKantoor (CAK)

Aanvragers van een voorziening op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) zijn op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat het CAK de berekening, oplegging en incasso

van deze eigen bijdragen uitvoert. Het CAK verstrekt aan de gemeente een totaaloverzicht waarbij maandelijks afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bijdragen.

De gemeente kan met deze overzichten van het CAK de aantallen personen, de soort en omvang van de zorgverlening beoordelen in relatie tot de eigen WMO-administratie. Door het ontbreken van inkomensgegevens op de CAK-overzichten heeft de gemeente Hengelo onvoldoende informatie over de eigen bijdragen om de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de keuze van het CAK de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdragen te laten uitvoeren, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat de gemeente Hengelo geen zekerheid kan verkrijgen over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen.

Achtervangfunctie voor de WEW

Vanaf 1995 zijn de gemeentegaranties niet meer mogelijk. De waarborgfunctie is ondergebracht bij de stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). WEW voert de NHG, nationale hypotheekgarantie, uit en staat garant voor hypotheek van particuliere woningbezitters die vanaf 1995 onder NHG-condities zijn afgesloten. Van 1995 tot 2011 zijn gemeenten en rijk, elk voor 50%, aanspreekbaar voor schulden als de WEW onvermogen zou worden. Vanaf 2011 ligt deze verantwoordelijkheid voor 100% bij het rijk. WEW heeft een garantievermogen van 1,6 miljard euro. De kans, dat de gemeente als achtervang wordt aangesproken is bijna nihil. Omdat banken de restantschulden niet doorgeven aan WEW is het niet mogelijk om het totale achtervangrisico te kwantificeren.

Achtervangfunctie voor de WSW

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) is het waarborgfonds voor de sociale woningbouw in Nederland. Zij staan garant voor de rente- en aflossingsverplichtingen van corporaties als deze niet meer aan de betalingsverplichting kunnen voldoen. Het WSW heeft voor deze achtervang afspraken gemaakt met gemeenten (50%) en Rijk (50%) dat zij kunnen beschikken over renteloze leningen mocht niet aan de betalingsverplichting kunnen worden voldaan. Gemeenten en Rijk zijn het sluitstuk van de zekerheidscultuur binnen het borgstelsel. De kans dat de gemeente als achtervang wordt aangesproken is bijna nihil.

Onrechtmatigheden

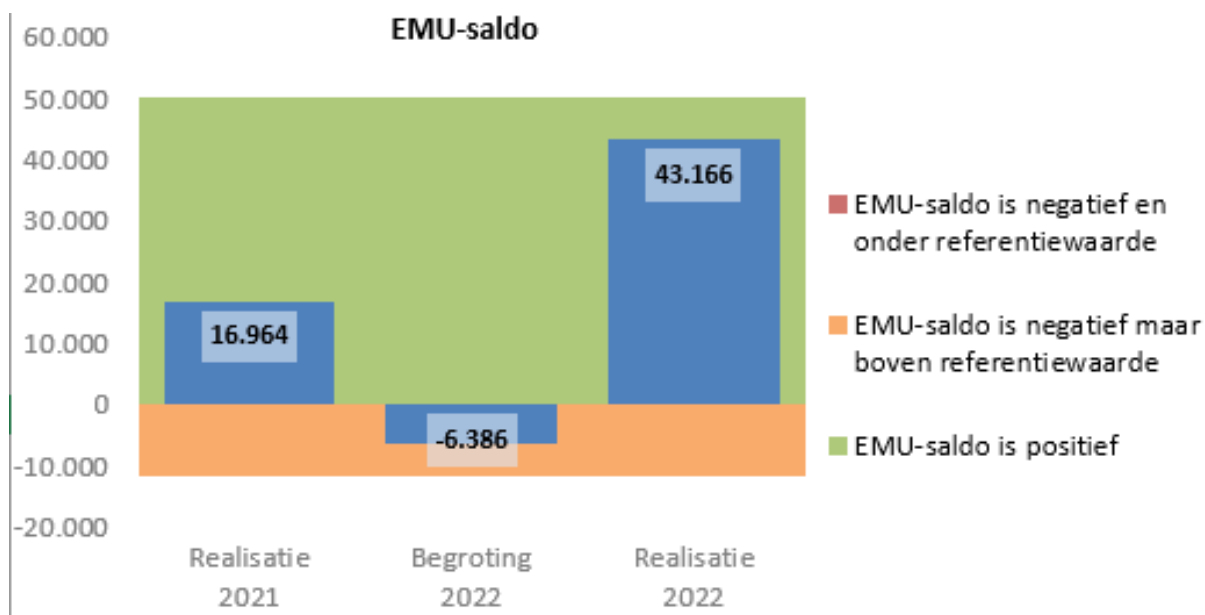
Hiervoor verwijzen wij naar de paragraaf 6.7.6 inkopen.

EMU Saldo

Toelichting EMU-saldo

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. De EMU-systematiek werkt op een andere manier dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Zo tellen investeringen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Een ander verschil heeft betrekking op mutaties van reserves en voorzieningen. Die tellen wel mee in het stelsel van baten en lasten, maar niet voor het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Wij hebben in 2022 een positief EMU-saldo.

Grafische weergave ontwikkeling EMU-saldo

Tabel EMU-saldo

EMU Saldo			Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
1.	Mutaties financiële activa				
1a.	(+)	Financiële vaste activa	-22.364	-17.189	-17.703
1b.	(+)	Uitzettingen	-29.538	-14.439	44.193
1c.	(+)	Liquide middelen	-1.839	6.232	-44
1d.	(+)	Overlopende activa	-3.816	0	8.927
2.	Mutaties financiële passiva				
2a.	(-)	Vaste schuld	-70.178	-19.011	-19.006
2b.	(-)	Vlottende schuld	-9.753	0	5.418
2c.	(-)	Overlopende passiva	5.410	0	5.795
3.	Boekwinst				
3a.	(-)	(Verwachte) boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo			16.964	-6.385	43.166

7.3.4 Toelichting op de staat van baten en lasten

7.3.4.1 Incidentele baten/lasten

Incidentele baten / lasten vanaf € 50.000 (bedragen x €1.000)

Taakveld	Omschrijving incidentele baten/lasten vanaf € 50.000 (bedragen x €1.000)	B/L	Bedrag	Toelichting
Programma 2:				
2.1	Hogere lasten Verkeersbeleid opstellen Mobiliteitsvisie	L	86	We hebben in 2022 incidenteel hogere lasten n.a.v. het opstellen van de Mobiliteitsvisie (zie ook 0.10). Dit "visiedocument" omvat de kaders van het beleid m.b.t. "Vervoersmobiliteit" en wordt periodiek geactualiseerd.
Programma 4:				

Taakveld	Omschrijving incidentele baten/ lasten vanaf € 50.000 (bedragen x €1.000)	B/L	Bedrag	Toelichting
4.2	SPUK C32 - SUVIS	B	193	We hebben een eenmalige specifieke uitkering (SPUK) ontvangen ten behoeve van verbetering ventilatie scholen.
4.2	SPUK C32 - SUVIS	L	193	We hebben de eenmalige SPUK uitbetaald / gebruikt ten behoeve van verbetering ventilatie scholen.
4.3	NPO middelen	B	809	We hebben incidentele middelen ontvangen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en corona gerelateerde onderwijsvertragingen
4.3	NPO middelen	L	809	We hebben Incidentele middelen vanuit NPO en corona gerelateerde onderwijsvertragingen ingezet
4.3	Hogere ontvangen RMC gelden	B	210	Aanvullende incidentele subsidie om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen en schoolverlaters aan een baan te helpen.
4.3	Hogere uitgaven RMC gelden in verband met ontvangen incidentele middelen	L	210	Aanvullende incidentele subsidie om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen en schoolverlaters aan een baan te helpen.
Programma 5:				
5.2	Schadevergoeding Twentebad	B	57	Incidentele schadevergoeding voor herstelwerkzaamheden naar aanleiding van lekkage bad
5.2	Schadevergoeding Twentebad	L	57	Incidentele schadevergoeding voor herstelwerkzaamheden naar aanleiding van lekkage bad
5.2	SPUK IJZ	B	214	Vergoeding van het Rijk voor sluiting tijdens de Corona periodes
5.3	SPUK naleving controle coronatoegangsbewijzen	B	233	We hebben een incidentele SPUK ontvangen ten behoeve van naleving controle coronatoegangsbewijzen.
5.3	SPUK naleving controle coronatoegangsbewijzen	L	233	We hebben de middelen vanuit de SPUK uitbetaald ten behoeve van naleving controle coronatoegangsbewijzen.
5.3	Afboeking bijdrage aan activa in eigendom van derden.	L	1.260	Vanuit toepassing van wet- en regelgeving hebben we een afboeking moeten doen van een bijdrage aan activa in eigendom van derden. Dit gaat om het aandeel van BOEI.
5.3	Corona steun cultuur	L	582	Meerdere subsidies zijn uitgekeerd ten behoeve van de, aan corona gerelateerde, versterking en ondersteuning van de lokale cultuursector.
5.7	Opbrengsten Snippergroen	B	145	Betreft opbrengsten uit verkoop van stukjes grond (snippergroen) voor het jaar 2022
Programma 6:				
6.1	Vluchtelingen	B	12.365	Ontvangen incidentele inkomsten Rijk voor de opvang van vluchtelingen in 2022
6.1	Vluchtelingen	L	7.941	Incidentele uitgaven voor de opvang van vluchtelingen. De kosten zijn voor opvang (onderdak) en leefgeld
6.1	LHBT	L	22	Incidentele kosten vanuit gemeentefondsuitkering
6.3	Toeslagenaffaire	B	316	Incidentele compensatie van het Rijk en buiten invordering in het kader van de kinderopvangtoeslagenaffaire.
6.3	Toeslagenaffaire	L	166	In het kader van de kinderopvangtoeslagenaffaire incidentele uitgaven 2022 bijzondere bijstand voor toeslagen en overige kosten
6.3	Landelijke energieregeling 2022 - verstrekte energietoeslagen en uitvoeringskosten	L	7.586	Het Rijk heeft ons in 2022 incidentele middelen gegeven om inwoners te compenseren voor de stijgende energielasten.
6.3	Landelijke energieregeling 2022 - vergoeding uitvoering voor Borne en Haaksbergen	B	108	Ontvangen vergoeding 2022 van de gemeenten Borne en Haaksbergen voor het door de gemeente Hengelo laten uitvoeren van de landelijke energieregeling 2022.
6.3	Hengelose energieregeling 2022 - verstrekte energietoeslagen en uitvoeringskosten	L	359	Aanvullende, eenmalige, energieregeling 2022 voor inwoners die buiten de landelijke regeling vallen.
6.3	ROZ Tozo regeling gemeente Hengelo uitvoeringsbudget	B	107	Aanvullende incidentele opbrengsten voor de gemeente Hengelo in het kader van de uitvoering van de Tozo regeling voor andere gemeenten.
6.3	ROZ Tozo uitvoeringsbudget als centrum gemeente - directe kosten 2022	L	1.226	Uitvoeringskosten TOZO regeling 2022 voor gemeente Hengelo en overige gemeenten.
6.3	Kwijtschelding Riolerig	L	-76	Door afwikkelingsverschillen uit voorgaande dienstjaren zijn er voor het boekjaar 2022 lagere lasten van kwijtschelding Riolerig
6.5	Inburgering	L	120	Incidentele taken bestedingsplan inburgering 2022.
6.7	Continuïteit van zorg: Meerkostenregeling Jeugd & WMO i.v.m. Corona	L	61	Het 1e kwartaal van 2022 hebben zorgaanbieders nog extra (meer)kosten gemaakt om tijdens de corona pandemie zorg te continueren. Zij kunnen hiervoor een declaratie indienen

Taakveld	Omschrijving incidentele baten/ lasten vanaf € 50.000 (bedragen x €1.000)	B/L	Bedrag	Toelichting
				bij de gemeente. Wij hebben middels de decembercirculaire een bijdrage van € 100.000 om aanbieders hierin tegemoet te komen. Uiteindelijk hebben aanbieders over boekjaar 2021 € 40.000 minder aan meerkosten corona gedeclareerd dan we in de jaarrekening 2021 hadden voorzien.
Programma 7:				
7.1	Uitgaven Gezond in de Stad	L	115	Uitgaven voor het programma Gezond in de Stad
7.4		B	184	Door de vaststelling van de regeling Reductie Energiegebruik (RRE) is het resterende deel vrijgekomen dat niet hoeft te worden terugbetaald aan de provincie Overijssel. Dit restant is toegevoegd aan de reserve zodat dit bedrag ingezet kan worden voor energiebesparende maatregelen.
	Restant subsidie Regeling Reductie Energieverbruik			
Programma 8:				
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	6.843	Vanuit de afwikkeling van deelprojecten in Hart van Zuid volgt deze mutatie, die wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	724	Het resultaat vanuit erfpacht wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	203	Het resultaat niet in exploitatie genomen gronden wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	-454	De tussentijdse winstneming van Dalmeden wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	58	De tussentijdse winstneming van Veldwijk Noord wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	B	994	Het resultaat BXL wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	287	De afdracht aan Welbions wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	142	De rentecompensatie voor De Veldkamp wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	-217	De aanpassing van de voorziening NIEGG wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	5.868	De aanpassing van de voorziening Grex IEG wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	L	742	De aanpassing in de voorziening voor derden complexen wordt verrekend met de reserve Grex (mutatie grondexploitatie)
8.3	Spoorzone en stedelijke ontwikkeling (22-NB-8.3)	L	110	Voor 2022 en 2023 is er incidenteel budget door de Raad beschikbaar gesteld om onderzoeken te doen, het netwerk te onderhouden en projecten te initiëren. Dit bedrag wordt betaald uit de reserve ruimtelijke kwaliteit binnenstad.
Programma 9:				
0.1	College van burgemeester en wethouders	B	1.310	Ontvangst waarde overdracht Nieuwe wethouders
0.1	Voorziening Wethouders	L	1.310	Storting van de waarde overdracht in de (verplichte)voorziening
0.1	Voorziening Wethouders	B	587	Vrijval voorziening APPA wethouders 31-12-2022
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	L	46	De incidentele Inhuur voor het vastgoedbedrijf wordt verrekend met de reserve vastgoedbedrijf
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	L	108	De kosten voor af te stoten panden worden verrekend met de reserve vastgoedbedrijf
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	L	284	Van de verkoop van het pand aan de v. Alphenstraat volgt een incidentele last vanuit het afboeken van de boekwaarde
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	L	297	Zoals opgenomen in de raadsbrief met nummer 3514966 is dit een financieel gevolg wat hoort bij de afwaardering van het pand aan de Paul Krugerstraat
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	B	516	Vanuit de verkoop van het pand aan de van Alphenstraat volgt een incidentele bate
0.4	Tozo overhead	L	661	Uitvoeringskosten 2022 overhead Tozo
0.7	Gemeentefonds: Energietoeslag	B	10.595	Incidentele middelen voor energietoeslag om inwoners te compenseren voor de stijgende energielasten.
0.7	Gemeentefonds: Bijzondere bijstand	B	199	Aanvullende maatregelen energierekening: gemeenten ontvangen in 2022 een incidenteel bedrag om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden.

Taakveld	Omschrijving incidentele baten/ lasten vanaf € 50.000 (bedragen x €1.000)	B/L	Bedrag	Toelichting
0.7	Gemeentefonds: Breed offensief	B	50	Incidentele gemeentefondsmiddelen om processen te stroomlijnen en te harmoniseren om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen.
0.7	Gemeentefonds: Bodembescherming	B	361	Via het gemeentefonds hebben wij middelen uitgekeerd gekregen middels de decentralisatie-uitkering bodembescherming (t/m 2022). Het betreft een tegemoetkoming in de kosten van het ambtelijk apparaat dat zorgdraagt voor het uitvoeren van de taken die de Wet bodembescherming toekent aan de gemeente.
0.7	Gemeentefonds: Klimaatakkoord	B	479	Om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten heeft de gemeente via de meicirculaire aanvullende middelen ontvangen in de vorm van een overbruggingsbudget middels de decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten klimaatakkoord.
0.7	Gemeentefonds - coronacompensatie	B	1.741	Incidentele gemeentefondsmiddelen zijn in 2022 ontvangen voor aanvullend pakket re-integratie, gemeentelijk schuldenbeleid, bijzondere bijstand, impuls re-integratie, gemeenteraadsverkiezingen, inkomstendervingen 2020 en 2021, Participatie (SWB) en continuïteit van zorg.
0.7	Gemeentefonds: Gezond in de stad	B	220	Incidentele gemeentefondsmiddelen t/m 2022 (beperkte periode).
0.7	Gemeentefonds: Faciliteitenbesluit opvangcentra	B	103	Incidentele gemeentefondsmiddelen t/m 2022 (beperkte periode).
0.7	Gemeentefonds: Invoeringskosten Omgevingswet	B	553	Incidentele gemeentefondsmiddelen in 2022.
0.7	Gemeentefonds: Wet kwaliteitsborging bouw	B	91	Incidentele gemeentefondsmiddelen in 2022.
0.7	Gemeentefonds: Leerlingenvervoer Oekraïne	B	76	Incidentele gemeentefondsmiddelen in 2022.
0.7	Gemeentefonds: Bijzondere bijstand studenten	B	172	Incidentele gemeentefondsmiddelen in 2022.
0.7	Gemeentefonds: Meerkosten Oekraïne sociaal domein	B	133	Incidentele gemeentefondsmiddelen in 2022.
0.7	Gemeentefonds: Versterken sociale basis	B	52	Incidentele gemeentefondsmiddelen in 2022.
0.10	Totaal Incidentele Toevoeging reserves	L	39.302	Incidentele toevoegingen aan de reserves van bedragen > €50.000 zoals opgenomen in de mutaties reserves
0.10	Totaal incidentele Onttrekkingen reserves	B	31.065	Incidentele onttrekkingen aan de reserves van bedragen > €50.000 zoals opgenomen in de mutaties reserves
	Subtotaal (t.b.v. kengetal structurele exploitatieruimte)	B	71.612	
	Subtotaal (t.b.v. kengetal structurele exploitatieruimte)	L	69.890	

7.3.4.2 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves 2022

Bedragen groter of gelijk aan €50.000 (bedragen x €1.000)			
Taakveld	Omschrijving structurele dotatie/ onttrekking aan reserve	D / O	2022
0.10	Reserve dekkingkapitaallasten	O	124
0.10	Reserve bodemsanering - toevoeging	D	361
0.10	Reserve bodemsanering - onttrekking	O	327
	Totaal dotaties	D	361
	Totaal onttrekkingen	O	451

7.3.4.3 Overige toelichtingen

Gebeurtenissen na balansdatum

Tot en met 2020 draaide de Stichting SWB Beschut positief, mede dankzij een bonus als extra compensatie vanuit Het Rijk. In 2021 kon het negatieve resultaat redelijk opgevangen worden binnen eigen reserves, echter vanaf 2022 niet meer. Per 31-12-2022 bedraagt het eigen vermogen van de Stichting SWB Beschut negatief € 174.880. In 2023 volgt er een college voorstel waarin wordt voorgesteld het negatieve Eigen Vermogen aan te vullen door middel van een eenmalige extra bijdrage per gemeente. Voor de gemeente Hengelo betekent dit een incidentele extra last van € 116.539, nog voortkomend uit het boekjaar 2022.

7.3.5 Begrotingsrechtmatigheid

Op grond van de Gemeentewet zijn strikt genomen alle overschrijdingen op de lasten ten opzichte van de begroting (na wijziging) onrechtmatig (artikel 189, vierde lid van de Gemeentewet). In de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV staan de uitgangspunten voor de begrotingsrechtmatigheid. Op basis hiervan is van lastenoverschrijdingen groter dan € 100.000 getoetst of deze rechtmatig zijn.

In onderstaande tabel zijn de lastenoverschrijdingen (x € 1.000) opgenomen per programma met vermelding of de overschrijding wel of niet meetelt voor het accountantsoordeel.

Lastenoverschrijdingen	Per programma:	Taakveld	Afwijking	Onrechtmatig Telt niet mee / telt wel mee
programma:		Begrotings- afwijking op taakveld:	lasten:	Meer uitgegeven
2	9.978		10.167	189
		2.1 Verkeer en vervoer	371	niet

Toelichting lastenoverschrijding programma 2

De overschrijding is voornamelijk het gevolg van verschuivingen in werkelijke loonkosten. Per saldo is er geen overschrijding op salariskosten (zie financiële toelichting in programma 9). Daarnaast is er sprake van overschrijdingen vanuit onvoorziene omstandigheden. Zie hiervoor ook de financiële toelichting in programma 2.

Conclusie: overschrijdingen tellen niet mee in het accountantsoordeel

Lastenoverschrijdingen	Per programma:	Taakveld	Afwijking	Onrechtmatig Telt niet mee / telt wel mee
programma:		Begrotings- afwijking op taakveld:	lasten:	Meer uitgegeven
5	27.863		28.189	326
		5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	852	niet

Toelichting lastenoverschrijding programma 5

De overschrijding is voornamelijk veroorzaakt door de eenmalige afschrijving van de bijdrage aan Oyfo. In 2019 heeft de Gemeente Hengelo een bijdrage gedaan in de huisvesting van Oyfo op het Hazemeijer complex. Het was de bedoeling om deze bijdrage als geheel te activeren vanaf 2023 en in onze balans op te nemen onder de immateriële vaste activa. Eind 2022 bleek dat dit voor een deel van € 1.260.000 op basis van de regelgeving in het BBV niet kan, omdat de ontvanger dit bedrag niet op de balans heeft staan (dit is ook niet verplicht). We hebben hier geen schriftelijke afspraken over gemaakt en wij moeten hierin op basis van het BBV de werkwijze van de ontvanger volgen. Daarom moeten we dit bedrag ineens afboeken. Zie voor bovenstaande overschrijding ook de financiële toelichting in programma 5.

Conclusie: overschrijdingen tellen niet mee in het accountantsoordeel

Lastenoverschrijdingen	Per programma:	Taakveld	Afwijking	Onrechtmatig Telt niet mee / telt wel mee
------------------------	----------------	----------	-----------	--

Lastenoverschrijdingen	Per pro-gramma:	Taakveld	Afwijking	Onrechtmatig Telt niet mee / telt wel mee
programma:		Begrotings-afwijking op taakveld:	lasten:	Meer uitgegeven
7	25.093		26.216	1.123
		7.1	Volksgezondheid	83
		7.2	Riolering	195
		7.3	Afval	743
		7.4	Milieubeheer	54
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	47

Toelichting lastenoverschrijding programma 7

Taakveld 7.1 laat een overschrijding zien maar voor de uitvoering van het Lokaal Preventieakkoord hebben we middelen gekregen via een specifiek uitkering (SPUK)

Taakveld 7.2 en 7.3 Riolering en Afval vormen samen met de voorzieningen Riolering en Afval een gesloten circuit.

Taakveld 7.4 betreft Milieubeheer en hier wordt de overschrijding wordt gedekt door de inkomsten uit subsidies. Daarnaast is er sprake van een overschrijding omdat er meer diensten van de Omgevingsdienst zijn afgenomen dan begroot.

Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria laten een overschrijding zien welke wordt gedekt door inkomsten uit de begrafenissenrechten.

Zie voor bovenstaande overschrijdingen op de lasten ook de financiële toelichting in programma 7.

Conclusie: overschrijdingen tellen niet mee in het accountantsoordeel

Lastenoverschrijdingen	Per pro-gramma:	Taakveld	Afwijking	Onrechtmatig Telt niet mee / telt wel mee
programma:		Begrotings-afwijking op taakveld:	lasten:	Meer uitgegeven
9	55.356		58.168	2.812
		0.1	Bestuur	245
		0.2	Burgerzaken	172
			Beheer overige gebouwen en gronden	335
		0.3		
		0.5	Treasury	917
			Overige baten en lasten	1.341
		0.8		

Toelichting lastenoverschrijding programma 9

Taakveld 0.1 Bestuur laat een overschrijding welke voornamelijk de dotatie in de voorziening betreft voor de waardeoverdracht pensioenen van 2 wethouders.

Taakveld 0.2 Leges burgerzaken betreft de afdracht aan het Rijk voor rijksdocumenten. Deze uitgaven worden gedekt door de ontvangen leges op rijbewijzen, paspoorten, naturalisaties.

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden laat een hogere last zien omdat het pand Paul Krugerstraat terug is gegaan van de ontwikkelaar naar de gemeente en de boekwaarde moest worden afgeboekt conform BBV-regels.

Taakveld 0.5 Treasury geeft een nadeel weer welke wordt veroorzaakt doordat er minder rente kon worden doorberekend aan de taakvelden. De ambitie waarmee we verwachten investeringen te kunnen uitvoeren en daarmee rente te moeten doorbelasten aan de taakvelden is niet gerealiseerd.

Taakveld 0.8 laat een nadelige last zien op Saldo urenverantwoording. Dit is onder andere ontstaan door het verschil in tarieven tussen de geschreven uren en de werkelijke salarislasteren. Daarnaast bleef de verantwoording van de produktiviteit achter bij de ramingen.

Zie voor bovenstaande overschrijdingen op de lasten ook de financiële toelichting in programma 9.

Conclusie: overschrijdingen tellen niet mee in het accountantsoordeel

Rechtmatigheid op investeringskredieten

Investeringsnummer	Omschrijving	Overschrijding	Onrechtmatig Telt niet mee / telt wel mee
78210078	AV-middelen 2022	102	Nee
71005681	Aanpalende infra Laan Zuid	573	Nee
76830033	Pand Paul Krugerstraat 49	818	Nee

Toelichting lastenoverschrijding programma 2

De overschrijding is voornamelijk het gevolg van verschuivingen in werkelijke loonkosten. Per saldo is er geen overschrijding op salariskosten (zie financiële toelichting in programma 9). Daarnaast is er sprake van overschrijdingen vanuit onvoorziene omstandigheden (zie financiële toelichting in programma 2). De overschrijding is daarmee rechtmatig.

Toelichting investeringskredieten

AV-middelen 2022: Een deel van de investeringen in hardware is eerder gedaan. Dit wordt verrekend met het reeds beschikbaar gestelde investeringskrediet voor 2023. Daarmee is deze overschrijding niet onrechtmatig.

Aanpalende infra Laan Zuid: Het deelproject aanpalende infra is overgeheveld vanuit grex HvZ naar investeringen. Bij de herziening 2022 is een bedrag geraamd voor de onttrekking uit de reserve Grex algemeen en in 2022 gedoteerd in de reserve kapitaallasten ter dekking van de kapitaallasten investering aanpalende infra. De overschrijding is vanuit deze overheveling rechtmatig.

Pand Paul Krugerstraat: Vanuit de ontbinding van de koopovereenkomst is dit pand weer teruggegaan naar de gemeente. Van hieruit gaat een bedrag van €818.000 weer naar de ontwikkelaar. Deze ontbinding kon in verband met het late tijdstip in het jaar niet meer worden verwerkt in een verzamelwijziging van de begroting. De raad is hierover wel geïnformeerd middels een raadsbrief met nummer 3514966. Wij kwalificeren deze overschrijding daarmee niet als onrechtmatig.